

การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีและราชบุรี
**The Internal Supervision Administration of Secondary Schools Under the
Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi and Ratchaburi**

ดาร์รัตน์ ไชยสาร,
สารโจน์ เป่าวงศากุล และ นิพนธ์ วรรณเวช
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
**Dararat Chaiyasan,
Saroch Pauwongsakul and Nipon Wonnawed**
Kanchanaburi Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: dararat.chaiyasan@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี และเปรียบเทียบการบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีและราชบุรี จำนวน 217 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบแบบที

ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน และด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม

2. การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ราชบุรี ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง รองลงมา คือ ด้านการพัฒนา หลักสูตร ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการใน ชั้นเรียน

3. การเปรียบเทียบการบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ ด้านพัฒนา หลักสูตร และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ส่วนด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง และด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 นั่นคือโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี มีการบริหารการนิเทศภายในมากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ราชบุรี

คำสำคัญ: การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา; การบริหารสถานศึกษา

Abstracts

The research aimed to study the internal supervision administration of secondary schools under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi, to study the internal supervision administration of secondary schools under the Secondary Educational Service Area Office Ratchaburi, and compare the internal supervision administration of secondary schools, classified by different school educational service area office. The samples consisted of 217 administrators and heads of learning strands in secondary schools under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi and Ratchaburi, obtained by stratified random sampling. The research instrument was a five- level- rating scale questionnaire with the reliability at 0.98. The data were analyzed by using percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research findings revealed that:

1. The internal supervision administration of secondary schools under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi was overall and in each individual aspect at a high level, ranking in the order of mean from high to low as follows: curriculum development, direct assistance to teachers, professional development, action research, and group development.

2. The internal supervision administration of secondary schools under the Secondary Educational Service Area Office Ratchaburi was overall and in each individual aspect at a high level, ranking in the order of mean from high to low as follows: direct assistance to teachers, curriculum development, professional development, group development, and action research.

3. The comparison results of the internal supervision administration of secondary schools, classified by different school educational service area office, overall were different at 0.01 level of significance. When considering each individual aspect found that curriculum development, professional development, and action research were different at 0.01 level of significance whilst direct assistance to teachers, and group development were different at 0.05 level of significance. That is the internal supervision administration of secondary schools under the Secondary Educational Service Area Office Kanchanaburi more than Ratchaburi.

Keywords: Internal Supervision Administration of Secondary Schools; School Administration

บทนำ

การจัดการศึกษาของไทยตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560-2579 มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 4 ประการคือ เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทวิถีชีวิตของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคม แห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศ อย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดัก ประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : ฉ)

การศึกษาเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การพัฒนามนุษย์กับการปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่ต้องทาคู่กันไป ซึ่งขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 คือ การจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562 : 8)

ในกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษานั้น การนิเทศการศึกษาถือเป็นกระบวนการสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลโดยตรงต่อมาตรฐานการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษาในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีนโยบายมุ่งเน้นในเรื่องการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ จึงทำให้การนิเทศภายในสถานศึกษามีความจำเป็นมากขึ้น และจำเป็นต้องมีรูปแบบการนิเทศที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการจัดการศึกษา การนิเทศการศึกษาจะเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยทำให้เกิดการยกระดับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี เพราะการนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาและเป็นกระบวนการที่มีจุดมุ่งหมายหลักในการช่วยพัฒนาครูให้มี

ความสามารถในการพัฒนาศักยภาพในการทำงานของตนให้ดีขึ้น ทั้งนี้เพราะการนิเทศเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครูกับผู้นิเทศเพื่อให้ครูมีขวัญกำลังใจสามารถพัฒนาการทำงานของตนเองได้ และมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนต่อไปในที่สุด และในการดำเนินการนิเทศต้องอาศัยรูปแบบการนิเทศ หลักการพื้นฐานการนิเทศ ทักษะการนิเทศใช้กิจกรรมการนิเทศที่หลากหลายและใช้ขั้นตอนการนิเทศตามกระบวนการที่เหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 2)

การนิเทศภายในโรงเรียนจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา จะต้องร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการพัฒนางานทุกด้านในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในฐานะหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบการจัดการศึกษา จะต้องให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในโรงเรียน โดยกำหนดไว้ในมาตรฐาน เพื่อให้สถานศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา ทำให้เกิดผลในทางการปฏิบัติที่ชัดเจนขึ้น (กรองทอง จิรเดชากุล, 2550 : 2)

โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี เดิมคือโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 เกือบทุกวิชา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า วิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 56.46 วิชาภาษาอังกฤษ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 33.14 วิชาคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 27.46 และวิชาวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 30.14 สำหรับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าวิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 42.21 วิชาสังคมศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 35.70 วิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 29.20 วิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.41 และวิชาวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 29.20 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8, 2563 : ออนไลน์) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งการนิเทศภายในจะเป็นวิธีการอย่างหนึ่งในการทำให้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารจึงมีบทบาทสำคัญในการใช้วิธีการนิเทศการศึกษา มาสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู เพราะการนิเทศการศึกษาเป็นการพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการทำงานร่วมกันของคณะครู ผู้บริหารโรงเรียน และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อช่วยพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้คุณภาพผู้เรียนสูงขึ้น การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพจะต้องมีการพัฒนากระบวนการนิเทศการศึกษาและกระบวนการบริหาร เพื่อให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศในสถานศึกษามีจุดมุ่งหมายหลักก็เพื่อพัฒนาผู้สอนในสถานศึกษาซึ่งจะช่วยให้คุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียนในโรงเรียนสูงขึ้น (ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, 2551 : 238)

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีและราชบุรี เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา ในการวางแผนเพื่อพัฒนาการบริหารการนิเทศ เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการและวิธีการบริหารการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมต่อการพัฒนาการศึกษา พร้อมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงบทบาทของตนเองในการบริหารการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาการบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี
3. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีและราชบุรี จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีและราชบุรีจำนวน 495 คน จำนวน 55 โรงเรียน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีและราชบุรีซึ่งกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตารางเคร์จซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608) จำนวน 217 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) ลักษณะของเครื่องมือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับเขตพื้นที่การศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 41 ข้อ เกี่ยวกับการบริหารการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรีและราชบุรีซึ่งมี 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง	จำนวน 8 ข้อ
ด้านที่ 2 การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม	จำนวน 8 ข้อ
ด้านที่ 3 การพัฒนาทางวิชาชีพ	จำนวน 9 ข้อ
ด้านที่ 4 การพัฒนาหลักสูตร	จำนวน 8 ข้อ
ด้านที่ 5 การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน	จำนวน 8 ข้อ

แบบสอบถามนี้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ของลิเคอร์ท (Likert, 1976 : 19) มี 5 ระดับซึ่งมีความหมาย ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2) คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ทุกข้อกระทงคำถามได้ผ่านการตรวจสอบจากคณะกรรมการควบคุมการค้นคว้าอิสระและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา พบว่า ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 จำนวน 40 ข้อ นำไปทดลองใช้และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบัคได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 217 ฉบับ และเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง สามารถเก็บแบบสอบถามคืนได้ 217 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด โดยทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากโรงเรียน มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ในการตอบ

2) นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูล ลงรหัส และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

3) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

4) วิเคราะห์ การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรีและราชบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (mean หรือ $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ SD) จำแนกเป็นรายข้อรายด้านและรวมทุกด้านโดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของเบสต์ (Best, 1981 : 195) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) 1.00-1.50 หมายถึง ผู้บริหารมีการบริหารการนิเทศในระดับปฏิบัติน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) 1.51-2.50 หมายถึง ผู้บริหารมีการบริหารการนิเทศในระดับปฏิบัติน้อย

คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) 2.51-3.50 หมายถึง ผู้บริหารมีการบริหารการนิเทศในระดับปฏิบัติปานกลาง

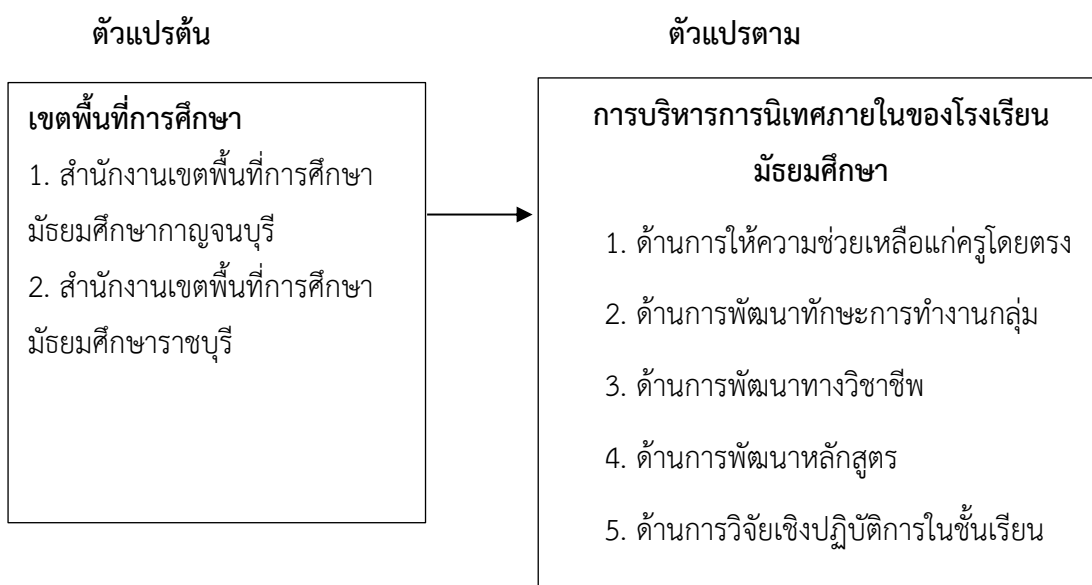
คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) 3.51-4.50 หมายถึง ผู้บริหารมีการบริหารการนิเทศในระดับปฏิบัติมาก

คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) 4.51-5.00 หมายถึง ผู้บริหารมีการบริหารการนิเทศในระดับปฏิบัติมากที่สุด

5. เปรียบเทียบการบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบแบบทีกรณีที่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for independent samples)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรีและราชบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิดในการวิจัยของกลิคแมนกอร์ดอน และรอสการ์ดอน (Glickman, Gordon, & Ross-Gordon, 2007, pp. 135-148) ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง 2) ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม 3) ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ 4) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 5) ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา กาญจนบุรี รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา กาญจนบุรี

การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ
1. ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง	4.19	0.65	มาก
2. ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม	4.12	0.71	มาก
3. ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ	4.19	0.66	มาก
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.25	0.65	มาก
5. ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน	4.14	0.72	มาก
รวมเฉลี่ย	4.18	0.65	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.18$) เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{x}=4.25$) รองลงมา คือ ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง ($\bar{x}=4.19$, S.D.=0.65) ด้านการพัฒนาทาง วิชาชีพ ($\bar{x}=4.19$, S.D.=0.66) ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ($\bar{x}=4.14$) และด้านการพัฒนาทักษะ การทำงานกลุ่ม ($\bar{x}=4.12$)

2. การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษากาญจนบุรี รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษากาญจนบุรี

การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ การ ปฏิบัติ
1. ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง	4.03	0.55	มาก
2. ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม	3.94	0.59	มาก
3. ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ	3.95	0.59	มาก
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	3.96	0.56	มาก
5. ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน	3.84	0.58	มาก
รวมเฉลี่ย	3.94	0.53	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง ($\bar{x}=4.03$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{x}=3.96$) ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ ($\bar{x}=3.95$) ด้านการ พัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม ($\bar{x}=3.94$) และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ($\bar{x}=3.84$)

3. เปรียบเทียบการบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา

การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี และ ราชบุรี	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา				t	Sig.
	กาญจนบุรี		ราชบุรี			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง	4.19	0.65	4.03	0.55	2.03*	0.044
2. ด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม	4.12	0.71	3.94	0.59	2.09*	0.038
3. ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ	4.19	0.66	3.95	0.59	2.81**	0.005
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.25	0.65	3.96	0.56	3.56**	0.000
5. ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน	4.14	0.72	3.84	0.58	3.47**	0.001
รวมเฉลี่ย	4.18	0.65	3.94	0.53	2.96**	0.003

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีและราชบุรี จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ ด้านการพัฒนา หลักสูตร และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ส่วนด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง และด้านการพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 นั่นคือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี มีการบริหารการนิเทศภายในมากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาราชบุรี

อภิปรายผลการวิจัย

1. การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดทุกแห่งดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน และกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ได้ติดตามและประเมินผลการ ดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา การพัฒนาระบบบริหารและจัด การศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพมาตรฐาน เท่าเทียมกัน อีกทั้งยังมีคู่มือการนิเทศภายใน ทำให้โรงเรียนมีแนวทางในการปฏิบัติ ประกอบกับผู้บริหาร สถานศึกษาได้รับการอบรมในด้านต่าง ๆ อยู่เป็นประจำจึงมีส่วนทำให้มีความรู้ ความเข้าใจหลักการบริหาร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในกระบวนการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะการ ดำเนินงานนิเทศภายใน นับว่าเป็นงานที่ต้องปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพราะการนิเทศภายในเป็น งานที่ต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียนทุกฝ่าย เพื่อปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการ สอนของครูผู้สอน ทุกโรงเรียนมีการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) หรือชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ เป็นเครื่องมือในการนิเทศภายในโรงเรียนทำให้ภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับ งานวิจัยของ กิจเกษม อุปการะกิจ (2559 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานนิเทศ ภายใน โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าครูในโรงเรียนที่มีความคิดเห็นของครูที่มีต่อการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนนวมินทราชู ทิศกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยัง สอดคล้องกับ กฤษณา ชันดา (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม ศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ราชบุรี ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารเข้าใจลักษณะและเห็น ความสำคัญของการบริหารการนิเทศภายใน สามารถกำหนดเป้าหมายและการวางแผนการนิเทศได้อย่าง ชัดเจน โดยคำนึงถึงหลักกัลยาณมิตร ช่วยเหลือให้คำแนะนำครูผู้สอน เปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนปัญหาใน ด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นพร้อมแนวทางการแก้ไข มีการจัดอบรมสัมมนาทางวิชาชีพของครูอยู่ตลอด เพื่อให้ พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ท้นต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาหา มะ ดือเระ (2556 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่องการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 พบว่า ภาพรวม อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ดวงใจ ศรีไชย (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความ

คิดเห็นของผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก

3. เปรียบเทียบการบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 นั่นคือ การบริหารการนิเทศภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรีมีการปฏิบัติมากกว่าราชบุรี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบริบทโรงเรียนของแต่ละเขตพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการอบรมในด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน ซึ่งมีส่วนทำให้มีความรู้ ความเข้าใจหลักการบริหาร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในกระบวนการบริหารนิเทศภายในแตกต่างกันไปด้วย และอาจขาดความพร้อมด้านบุคลากรที่ทำหน้าที่ ศึกษาวิเคราะห์ นิเทศ ติดตาม ประสานงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูผู้สอน ผู้บริหาร และประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพร วัฒน (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกับ ศศิกันต์ พันธโนราช (2561 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปิ่นมาลาจังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานการนิเทศภายใน จำแนกตามขนาดโรงเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวางแผนการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาและการแก้ปัญหาการเรียนการสอนที่ชัดเจน โดยกำหนดเป้าหมายและปฏิทินการจัดทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยประชุมครูเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน และกระตุ้นให้ครูผู้สอนใช้การวิจัยเป็นฐานของการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน และควรติดตามและประเมินผลงานอย่างต่อเนื่อง

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูขยายผล และเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้ครูผู้สอนเห็นคุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยว่า การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนนั้นเกิดประโยชน์กับผู้เรียนและสามารถนำผลของการวิจัยมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และยังเกิดประโยชน์กับตัวครูผู้สอนให้เป็นผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะต่อไป

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดแนวทางการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างจริงจัง โดยมีการวางแผนและกำหนดนโยบาย จัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ ทักษะในการนิเทศ และความรู้ทางวิชาการให้ครูอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตรงกัน ควรมีการจัดอบรมด้านเทคนิคการสอนที่ตรงต่อความต้องการของครู เพื่อพัฒนาทางวิชาชีพ จัดอบรมให้ผู้ที่จะต้องทำหน้าที่นิเทศเพื่อติดตามผลการนิเทศและให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยจัดการประชุมอบรม ติดตามและประเมินหลักสูตร ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรแก่ครู และจัดสรรบุคลากรให้เหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมให้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการนิเทศภายในกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กาญจนบุรี
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารการนิเทศภายในด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษา ภาคบังคับ พ.ศ. 2562*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- กฤษณา ขันตา. (2558). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- กิกเกษม อุปการะกิจ. (2559). *ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- กรองทอง จิรเดชากุล. (2550). *คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร: ธารอักษรการพิมพ์.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). *การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. ปัตตานี: ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี.

- ณัฐพร วัตถุ (2560). *การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัย บรพา.*
- ดวงใจ ศรีไชย. (2560). *การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุ ศาสตร- มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.*
- ภัทร พงษ์เจริญไทย. (2559). *การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิต วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ศศิกานต์ พันธโนราช. (2561). *สภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปิ่นมาลาจังหวัด สระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. (2563). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2563. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 27 กรกฎาคม 2564. แหล่งที่มา: <https://sesao8.go.th/sesao/o12.php>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือการประเมินสมรรถนะครู.* กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2560-2579.* กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- อาหามะ ดือเร๊ะ. (2555). *การบริหารการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลา เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.*
- Best, J. W. (1981). *Research in education.* (4th ed.). New Jersey: Prentice Hall.
- Glickman, C. D., Gordon, S. P., & Ross-Gordon, J. M. (2007). *Supervision and instructional leadership a developmental approach.* (7th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.
- Likert, R. (1967). *Attitude theory and measurement.* New York: Wiley & Son.